

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Maassluis

Postbus 55
3140 AB Maassluis

T 010 – 5919243
E info@adviesraadsamenlevingszakenmaassluis.nl
I www.adviesraadsamenlevingszakenmaassluis.nl

uw kenmerk	Mail van 12 oktober	datum	27 oktober
ons kenmerk	Oktober 2016-2	bijlage(n)	geen
onderwerp	Advies over het concept-activiteitenplan Armoedebestrijding MVS 2016-2019		

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Inleiding

De Adviesraad heeft kennis genomen van het “concept-activiteitenplan Armoedebestrijding MVS 2016-2019” en voldoet gaarne aan uw verzoek om hierover advies te geven. De Adviesraad vormde ter voorbereiding een kleine werkgroep. Het advies is vastgesteld in de bespreking van de Adviesraad van 26 oktober 2016.

De Adviesraad stelt met genoegen vast dat sommige punten uit het eerdere advies van de Adviesraad over dit onderwerp¹ zijn overgenomen, zoals de invoering van verhoging van de grens om voor het kindpakket in aanmerking te komen van 110% naar 120% van het minimum inkomen. Ook de beperking in de toegankelijkheid voor de individuele inkomenssteun (pas na 3 jaar uitkering in plaats van na 1 jaar) en de verlaging van het bedrag van de inkomenssteun dienen in dit kader te worden genoemd.

Voorts waarderen we de aanpak in dit plan bij alle activiteiten systematisch de verschillende gegevens in beeld te brengen.

Puntsgewijze opmerkingen

1. Werken centraal stellen

Er is veel werk aan de winkel in Maassluis. Zo blijkt uit gegevens waarbij Maassluis wordt vergeleken met andere gemeentes van 25 tot 50.000 inwoners onder meer dat² :

- In Maassluis de maatschappelijke participatie fors lager is dan in vergelijkbare gemeentes (Maassluis 41% versus 50% in vergelijkbare gemeentes);
- In Maassluis in verhouding tot vergelijkbare gemeentes veel meer mensen van een uitkering leven (454 versus 265 per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder);
- Maassluis in verhouding tot het aantal bijstandsgerechtigden weinig lopende re-integratievoorzieningen kent en veel beëindigde re-integratietrajecten;

¹ Zie het advies van 24 mei over de “beleidsnotitie Armoedebestrijding MVS 2016-2019”)

² Zie [Waar staat je gemeente.nl](http://Waarstaatjegemeente.nl)

- Maassluis minder “weerbare “ inwoners heeft dan vergelijkbare gemeentes;
- Maassluis veel minder banen binnen de gemeente heeft dan vergelijkbare gemeentes (328 versus 626 per 1000 inwoners van 18 tot 65 jaar);
- Buurtbewoners minder voor elkaar klaar staan en zich aanmerkelijk minder voor hun buurt inzetten;
- De gemeentelijke uitgaven voor inkomensvoorzieningen weliswaar nog aanmerkelijk lager zijn dan in andere MVS-gemeentes, doch fors stijgen.

De Adviesraad heeft niet de illusie dat de situatie door beleidsmaatregelen op korte termijn veel zal veranderen. Het is echter wel van belang een goede richting te kiezen en deze richting consequent te blijven volgen.

Daarbij adviseert de Adviesraad gezien de hierboven geschetste situatie werken centraal te stellen. De Adviesraad adviseert u daarom ook bij het armoedebeleid de activiteiten zo te richten dat deze er aan bijdragen dat het aantal inwoners dat werk heeft toeneemt. Bij beperkte financiële middelen kan dit betekenen dat dit ten koste moet gaan van inkomensondersteuning.

Dus kort gezegd: werk boven inkomen!

2. Activiteitenplan beter uitwerken

Op veel punten had het activiteitenplan verder uitgewerkt kunnen worden:

- er zijn weinig gegevens opgenomen over de omvang van de diverse groepen in Maassluis waarop maatregelen in het armoedebeleid zijn gericht en over het feitelijke gebruik door de groepen;
- beleidsplan en activiteitenplan bevatten geen gegevens over de ervaringen met de diverse maatregelen die al bestonden en of de maatregelen effectief zijn.;
- de planning voor veel activiteiten is weinig concreet (begint bijvoorbeeld een bepaalde activiteit aan het begin of aan het einde van 2017?);
- het activiteitenplan is niet volledig, zo wordt aan gegeven. Het beschrijft niet alle individuele regelingen waar inwoners een beroep op kunnen doen (bijvoorbeeld de vrijwilligersvergoeding?). Welke maatregelen ontbreken?
- er is geen communicatieplan uitgewerkt;
- soms is nader onderzoek nodig is alvorens een beslissing kan worden genomen (bv de keuze of samengewerkt gaat worden met het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds);
- veel activiteiten vragen mankracht van Stroomopwaarts of andere uitvoerders: hoeveel mankracht is nodig en is deze beschikbaar?
- een aantal regelingen moeten worden aangepast of er moeten nieuwe regelingen worden opgesteld. Hoeveel capaciteit is daarvoor nodig en is deze beschikbaar?

De Adviesraad adviseert om nog eens goed naar deze punten te kijken en eventueel wat meer tijd te nemen om ze te vervolmaken.

3. Voor lokale projecten van Maassluis en Vlaardingen samenwerking

Elke gemeente zal zich inzetten voor een lokale pilot:

- In Schiedam gaat het om een pilot inzake mobiliteit.
- In Vlaardingen wordt een pilot voorgesteld waarbij een verschuiving plaats vindt van individueel verstrekken van gelden voor de doelgroep naar subsidies aan instellingen waarmee algemene voorzieningen gecreëerd worden.
- In Maassluis gaat het om een pilot waarbij vooral jongeren van 17 tot 21 worden ondersteund

om door te leren, waarbij wordt samen gewerkt met maatschappelijke partners en onderwijsinstellingen. (Zou men hierbij overigens ook niet aan de jongste jeugd kunnen denken om deze van jongs af aan meer in de eigen kracht te zetten door bijvoorbeeld: speciale klassen/inzet gezinsspecialisten/huiswerkbegeleiding/taalmaatjes ..etc?)

Nu zijn in Vlaardingen veel meer instellingen voor het voortgezet onderwijs dan in Maassluis, dus daar zijn de mogelijkheden groter om onderwijsinstellingen bij de pilot te betrekken. Anderzijds is in Maassluis al ervaring met het verstrekken van middelen aan instellingen die daarmee algemene voorzieningen scheppen. Denk hierbij aan de Voedselbank in Maassluis die vorig jaar en ook dit jaar weer een actie in deze zin uitvoert.

De Adviesraad adviseert U daarom dringend om bij deze pilots samen te werken. De lead kan daarbij wel bij de genoemde gemeentes blijven doch de slagingskansen worden groter door gebruik te maken van de situatie dat in Vlaardingen veel scholen voor voortgezet onderwijs zijn die bij de pilot in Maassluis betrokken kunnen worden. Vlaardingen kan dan anderzijds gebruik maken van de kennis en ervaring die in Maassluis bij de Voedselbank is op gedaan met een project in deze zin.

4. Eerst voor- en nadelen van samenwerking met Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds goed bekijken.

U stelt voor samen te gaan werken met het jeugdsportfonds en het jeugdcultuurfonds. Er loopt nog onderzoek geeft U aan. Deze activiteit roept bij de Adviesraad veel vragen op.:

- Welke voorwaarden gaan dan gelden om in aanmerking te komen voor ondersteuning?
- Voelen de intermediairs van deze fondsen zich verantwoordelijk?
- Deze fondsen zullen in Maassluis of de regio een organisatie moeten opbouwen, terwijl er nu reeds een organisatie is. (In Maassluis maken bijvoorbeeld nu reeds ruim 400 kinderen gebruik van de faciliteiten die de gemeente alleen al op het gebied van sport verstrekt). Hoe lang gaat het duren alvorens er een goede organisatie staat?
- In de gedachten van de Adviesraad vormt op sociaal gebied het wijkteam een cruciale factor. In een gezin bestaan vaak meerdere problemen en er zijn goede ervaringen met een geïntegreerde benaderingen (zie bijvoorbeeld de benadering van de "Harlem children's zone" uit ons advies van 18 maart). De vraag is of het realiseren van het idee van "één gezin, één plan, één regisseur" niet wordt bemoeilijkt als de regie voor sport en cultuur bij instellingen wordt gelegd die ver van het lokale niveau af staan.
- Nu is voor ieder duidelijk dat men voor minimavoorzieningen bij de gemeente moet aankloppen doch als de voorzieningen op het gebied van sport en cultuur verstrekt worden door deze fondsen hoe wordt het dan duidelijk dat men niet bij de gemeente moet zijn doch bij een andere instellingen.
- Hoeveel extra middelen zal de regering eventueel aan deze fondsen verstrekken en hoeveel extra faciliteiten kunnen deze dan bieden? Hoeveel capaciteit komt er vrij bij Stroomopwaarts als deze voorzieningen worden uitbesteed?
- Wat doet de gemeente met het verstrekken van de voorzieningen als het werven van extra middelen van buiten de overheid door deze fondsen onvoldoende van de grond komt?

De Adviesraad adviseert eerst een goed beeld te vormen van de voor- en nadelen en van de kosten en de baten van samenwerking met deze fondsen en daarna een afgewogen besluit te nemen.

5. Focus bij het armoedebeleid scherper richten op activering

De Adviesraad mist in de activiteiten een duidelijke focus op activering. Gezien de situatie in

Maassluis met een relatief hoog percentage mensen in de bijstand is een beleid gericht op activering gewenst. Niet in de zin van activering zoals U voorstelt bij de stadspas (“mede gericht op uitjes en etentjes”), doch in de zin van deelname aan het arbeidsproces of inzet voor vrijwilligerswerk. De middelen die in het financieel kader beschikbaar zijn voor activering (zie financieel kader op pagina 21) zullen zelfs afnemen de komende jaren. Dit is verwonderlijk aangezien ook in uw visie de gemeente mensen zonder inkomen wil ondersteunen hun arbeidspotentie maximaal te benutten (zie o.a. op pagina 3 van het concept-activiteitenplan). Voor het bevorderen van vrijwilligerswerk worden wel enkele activiteiten geformuleerd doch hoe deze inzet vorm zal krijgen wordt niet duidelijk. Er worden bijvoorbeeld geen extra middelen ingezet op vrijwilligerscoaches, op cursussen en op combi met reguliere middelen. *De Adviesraad adviseert om wel extra middelen in te zetten en met name op de persoon gerichte financiële stimulansen.* Bij de door U onderscheidde groep 2 van mensen met een uitkering (de groep met een geringe afstand tot de arbeidsmarkt) zou het bijvoorbeeld kunnen gaan om een aanvulling tot het minimumloon bij plaatsing van een uitkeringsgerechtigde bij een werkgever gedurende één of twee maanden. Ook zou men een taalcursus onderdeel kunnen laten zijn van een re-integratietraject. Ook zou men vaker een onkostenvergoeding (bijvoorbeeld voor reiskosten, bedrijfskleding, kinderopvang) kunnen bieden. Bij groep 4 (mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt) zou men kunnen denken aan verruiming van vrijwilligersvergoeding. Deze suggestie is ook gedaan in het advies van de Adviesraad over vrijwilligerswerk³ waar ook andere suggesties in staan om vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigden te stimuleren, zoals het beperken van de verstrekking van de stadspas/Rotterdamspas tot alleen de groep die vrijwilligerswerk doet. Deze krijgt dan een stimulerend karakter. Een achterliggende gedachte hierbij is ook dat, nu de gemeente de tegenprestatie niet wil toepassen, men betrokkenen zal moeten motiveren door ze een worst voor te houden om (vrijwilligers)werk te doen.

6. Inkomensgrens voor de aanvullende ziektekostenverzekering niet verhogen

In het advies van mei is de Adviesraad al kritisch geweest over het verhogen van de inkomensgrens om voor de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering in aanmerking te komen. Door deze verhoging komen in principe 650 huishoudens extra in aanmerking voor deze voorziening. Het is niet bekend hoeveel van hen er feitelijk gebruik van zullen maken. De maatregel gaat in elk geval geld kosten: naar raming 65.000 euro per jaar. Uit de minima-effectenrapportage, zo schreven wij toen, blijkt dat diverse groepen alleenstaanden en ouderen geen tekorten hebben, terwijl deze wel voor deze voorziening in aanmerking kunnen komen. Het geld zal voorts in eerste instantie terecht komen bij mensen die in deze inkomensklasse van 110 tot 120 % zitten en al een aanvullende ziektekostenverzekering hebben: zij kunnen dan 50% declareren bij de gemeente en met de middelen, die ze nu meer te besteden hebben, andere leuke dingen doen. Met activering heeft dit niets van doen en daarom achten we dit niet de goede weg.

Er is natuurlijk een kans dat sommige mensen, die een aanvullende verzekering niet kunnen betalen, door de subsidie zich nu wel gaan verzekeren, doch dat deze lijkt vrij klein. Het kan ook zijn dat mensen die zich wel verzekeren de premie niet kunnen betalen en in de schuldhulpverlening terecht komen. Dat lijkt ook vrij uitzonderlijk. Er zijn gemeentes overigens gemeentes die steun geven voor aanvullende ziektekostenverzekering aan mensen die in de schuldhulpverlening zitten. Dat lijkt dan een betere oplossing!

³ Zie het “advies inzake bevordering vrijwilligerswerk in Maassluis” van november 2015

De Adviesraad adviseert de middelen voor deze maatregel in te zetten voor activering. Daarnaast zijn veel maatregelen zogenaamde "open end" maatregelen. Er is dus een financieel risico, dat dekking behoeft. Mogelijk is daar op deze wijze ook ruimte voor.

Bart Luttik

Voorzitter van de Adviesraad Samenlevingszaken Maassluis